

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Januar 2020 – Januar 2021
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF (to-årigt)
Fag og niveau	Kulturfagsgruppen: Historie b / religion c / samfundsfag c
Lærer(e)	Peer Flyvholm (PF), Tina Bækgaard Laursen (TB) og Kenneth Sakskjær Debel (KSD)
Hold	20q

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1a	Historie: Ideologernes kamp (særfagligt forløb)
Titel 1b	Samfundsfag: Ideologier og partier (særfagligt forløb)
Titel 1c	Religion: Jødedom (særfagligt forløb)
Titel 2	Demokrati og medborgerskab (fællesfagligt forløb)
Titel 3	Velfærdsstaten (fællesfagligt forløb)
Titel 4a	Historie: Styreformer (særfagligt forløb)
Titel 4b	Samfundsfag: Den nye ulighed (særfagligt forløb)
Titel 4c	Religion: Hinduisme (særfagligt forløb)

Titel 1a	Historie: Ideologiernes kamp NØDUNDERVISNING – VIRTUEL UNDERVISNING Næsten hele forløbet Planlagt undervisning markeret med rødt
Indhold	Historie Lars Andersen m. fl.: <i>Fokus 3 Fra verdenskrig til velfærd</i> , Gyldendal, 2008, s. 9-32 Carl Johan Bryld, <i>Verden efter 1914</i> , Systime s. 31-33, 37, 40-42, 133-136 Kai Otto V. Barner, <i>Den kolde krig</i> , Systime (ibog) s. 262 https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=262 Peter Frederiksen, <i>Ideologiernes kamp</i> , systime (ibog), s. 229 Wilson's fredsprogram, januar-september 1918 http://www.his2rie.dk/kildetekster/1-verdenskrig/tekst-65/ Hitler om racepolitik og "livsrum" <i>Gengivet fra: Inge Adriansen, Fokus 2, Gyldendal (ibog) s. 342</i> https://eneuropaeiskverdenhistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=266 Truman doktrinen <i>Kilde: Bryld og Haue, Kilder til Den Nye Verden, 1997, s. 18-21</i> Jerntæppetalen <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 244</i> Stalins svar på jerntæppetalen <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 243</i> Brev fra Stalin til Molotov, 1930 <i>Bryld: Den sovjetiske revolution og Sovjetunionen, s. 111-113</i> Præsident Eisenhower om "dominoteorien" <i>1953 i Bryld og Haue: Kilder til den nye verden, s. 77-78</i> Thomas A. Bailey om årsagen til Den Kolde Krig, 1964 https://verdenefter1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=212 David Horowitz om ansvaret for Den Kolde Krig, 1965 https://verdenefter1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=211

	<p>Francis Fukuyama: Historien er slut <i>Uddrag fra: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 1004</i></p> <p>Huntington: Clash of civilizations</p> <p>Atlantpagten (Nato) <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 238</i></p> <p>Supplerende materiale</p> <p>Lets face it (Video) https://www.youtube.com/watch?v=wA8z94MXo9M</p> <p>Thirteen days (film) https://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/hvad-er-forskellen-paa-brint-bomber-og-atombomber https://nuclearsecrecy.com/nukemap/</p>
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ideologierne i europæisk perspektiv, - Verdenskrigene og mellemkrigstiden i europæisk historie, - Den kolde krig, - Nye konflikter i vores samtid.
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning

Titel 1b	Samfundsfag: Ideologier og partier NØDUNDERVISNING – VIRTUEL UNDERVISNING
Indhold	<p>Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i> (ibog), Forlaget Columbus: Id: p262, p263, p264, p266</p> <p>”Socialdemokratiets højredrejning er enestående i Europa”, Information 19. oktober 2016</p> <p>”Politikere fra Alternativet og Det Konservative Folkeparti går sammen om kulturpolitik”, Berlingske 7. maj 2019</p> <p>”Sæt fut i genåbningen af Danmark, Mette Frederiksen”, debat, Berlingske 27. juni 2020</p> <p>”Nu går DF ind i klimakampen – uden en ny klimapolitik”, Berlingske 9. januar 2020</p> <p>Dokumentar: ”Kampagnen mod klimaet”</p> <p>Partiernes hjemmesider; fokus på Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF, Enhedslisten, Alternativet, DF, Venstre, Konservative, Liberal Alliance</p> <p>Restudy.dk, om liberalisme: https://restudy.dk/undervisning/samfundsfag-politik/lektion/video-liberalisme-2/</p> <p>Restudy.dk om fordelings- og værdipolitik: https://restudy.dk/undervisning/samfundsfag-politik/lektion/video-fordelings-og-vaerdipolitik</p> <p>Luk samfundet op – undervisningsvideoer, om ideologier: https://www.luksamfundetop.dk/kapitel-1/kapitel-1/partifilm/ideologier/</p>
Omfang	16 lektioner a 45 min. Ca. 45 sider
Særlige fokuspunkter	<p>De tre klassiske ideologier: Liberalisme, konservatisme og socialisme</p> <p>Ideologiske forgreninger; herunder socialliberalisme, neoliberalisme og nationalisme</p> <p>Stat, marked og civilsamfund</p> <p>Højre-venstre skalaen</p> <p>Fordelings- og værdipolitik</p> <p>De danske partier</p> <p>Regering og Folketinget</p> <p>Beslutningsprocessen i Folketinget</p> <p>Molins model</p> <p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra faget til at opnå indsigt i samfundsmæssige sammenhænge i Danmark og i andre lande - At formulere, forklare, undersøge og diskutere enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof

	<ul style="list-style-type: none"> - At anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen - At redegøre for forskellige politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron) /gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/

Titel 1c	Religion: Jødedom (særfagligt emne) NØDUNDERVISNING – VIRTUEL UNDERVISNING
Indhold	<p>Lærebogsmateriale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrebsnøglen til religion o https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/index.php?id=148 (om myter) • https://begrebsnoeglentilreligion.systeme.dk/?id=c493 (om sammenhængen mellem myte og rituel) • Religionsportalen o https://religion.systeme.dk/?id=467 (Hvad er religion?) https://religion.systeme.dk/?id=c4716 (jødisk identitet i fremtiden) • Grundbogen til religion C. o Øjenåbner: Rulleskøjter på Sabbat https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=144 • Fakta om jødedommen https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=145 • Jødedommens historiske udvikling https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=146 • Religiøs praksis i jødedommen https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=147 • Sabbat https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=200 • Jødiske forestillinger • Menneskesyn https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=148 • Bibeltekster o 1. Mosebog, 12, 1-9 (Abrahams udvælgelse) • 2. Mosebog 20,1-21 (De 10 bud) • Esajas bog 11 (Om Messias) <p>Video:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TV- dokumentar: <i>Strictly kosher</i>, Chris Malone 2011 • <i>Horisont – når religion splitter familien</i>, DR 2012 • <i>5 skarpe om jødedommen</i>, DRkultur 2014 • <i>Mig og jøderiet</i>, DR2 2009
Omfang	Ca. 50 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Fokuspunkter:</p> <p>Myte, rite, kult, udvalgte sider af den tredje religion (jødedom), grundlæggende kildekritisk analyse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jødedommens historiske udvikling • Jødedommens hovedretninger • Jødedommens helligskrifter (Tanak og Talmud) • Religiøs praksis i jødedommen (fokus på sabbat, pesach og omskærelse) • Det jødiske menneskesyn • Pagtstanken i jødedommen

	<ul style="list-style-type: none"> • Pesach • Spiseregler (kosher) • Messias
Væsentligste arbejdsformer	Forløbet er afviklet i en periode med skolelukning, så det er afviklet som virtuel undervisning, herunder <ul style="list-style-type: none"> - Gruppe- og pararbejde - Individuelt arbejde - Skriftlig opgaveløsning i OneNote

Titel 2	Demokrati og medborgerskab (fællesfagligt forløb) NØDUNDERVISNING – VIRTUEL UNDERVISNING Næsten hele forløbet
Indhold	Samfundsfag Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i> (ibog), Forlaget Columbus. Id: p168, p169, p172, p173 Om hastelovgivning: https://www.ft.dk/da/aktuelt/tema/folketinget-og-coronasituationen ”Torsdag fik Danmark en ’krigslovgivning’. Det ville normalt være gift for et demokrati”, Berlingske 12. marts 2020 ”De unge udviser faktisk samfundssind”, videnskab.dk 2. april 2020 ”Debat: Politisk markedsføring på sociale medier skader demokratiet”, Information 23. maj 2019 Danmarks statistik 2016: ”Andel som har arbejdet frivilligt det seneste år fordelt på status på arbejdsmarkedet” og ”Andel som har arbejdet frivilligt det seneste år” Eastons model: https://www.youtube.com/watch?v=mXk6tWsJt5I Medborgerskabsprøven 2020: https://www.medborgerskabsproeve.com/medborgerskabsproeven-den-25-november-2020/ Historie: Jonas Wolter, Danmarkshistorisk grundbog, Det ny Forlag 2015, s 129-134, 142-146, 165-170 DR, Historien om Danmark afsnit 8 (Grundloven folket og magten), 2017 Knud Ryg mfl. Grundbog til danmarkshistorien, Systime (ibog) https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=172 https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=173 https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=175 https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=176 https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=177 Samarbejdspolitikken under besættelsen 1940-45 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/samarbejdspolitikken-under-besaettelsen-1940-45/ Danmarksriges grundlov, 1849 (uddrag) Danmarksriges grundlov, 1864 (uddrag) Den gennemsete grundlov af 1866 (uddrag)

'Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed' - tale af Johanne Meyer, 1888

Avisuddrag København om uroligheder i København, 1920

Avisuddrag socialdemokraten om uroligheder i København, 1920

Program for Danmarks National Socialistiske Arbejder Parti 1930

Dilemma spillet 9 april, Danmarks historien.dk

Mini foredrag

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-den-franske-revolution-og-danmark/>

Religion:

- Fakta om islam: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p157>
- Religiøs praksis: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=159>
- Opståen og tilblivelse: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=158>
- Islamisk samfundssyn (sharia): <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=159> <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=223>
- De 5 søjler: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=219>
- Muslim i DK og Jan Hjärpe: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p161> (Hitz ut-Tahrir og Demokratiske muslimer)
- Moské skabt af kvinder for kvinder m. Sherin Khankan <https://islam.systime.dk/index.php?id=192>
- Mehdi Mozzafari: På tro kan demokrati ikke bygges, in Malene Busk m.fl. (red.): Gudløs! Religionskritik i dag, Tiderne skifter 2008, <http://religion.systime.dk/index.php?id=543>
- Hizb ut-Tahrir: "Vi kæmper mod assimilation af muslimer i det danske samfund" af Britta Søndergaard, 6. januar 2012, Kristeligt Dagblad
- Hizb ut-Tahrir afviser demokratiet, af Mogens Mogensen, inter-religiøs konsulent <https://www.religion.dk/sp%C3%B8rg-om-islam/hizb-ut-tahrir-afviser-demokratiet> (synopsismateriale)
- Ninian Smarts syv dimensioner <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c989>
- Maksimalisme og minimalisme <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c981>

Video:

- DR: "5 skarpe om islam" 2014, besøgt marts 21: <https://hval.dk/mitcfu/login/>
- Sneaking a Camera into Mecca to Film Hajj: The World's Largest Pilgrimage with Suroosh Alvi https://www.youtube.com/watch?v=q7q_LcqbvKI

	<ul style="list-style-type: none"> • KSP podcast: https://soundcloud.com/user-157385526/islams-opstaen-og-tidlige-udvikling • Podcast: https://soundcloud.com/user-157385526/islams-5-sojler-myter-og-ritualer <p>Bemærk at der i Grundbogen til religion C er læst tekster fra koran og hadith som ikke er anført særskilt i undervisningsbeskrivelsen.</p>
Omfang	Samfundsfag: 18 lektioner á 45 minutter, ca. 60 sider Religion: ca. 60 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Samfundsfag: Politik og styreformer Eastons model for det politiske system Demokrati; repræsentativt og direkte demokrati Hastelovgivning under coronakrisen Statsborgerskab og medborgerskab (T.H. Marshall) Medier og demokrati; herunder medier som 4. statsmagt Politiske deltagelsesmuligheder; herunder rettigheder og pligter i et demokratisk samfund Konkurrencedemokrati og deltagelsesdemokrati</p> <p>Grundloven De 5 F'er De slesvigske krige Forfatningskampen Provisorietiden Systemskiftet Genforeningen Påskekrisen Besættelsen</p> <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande - At formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kerne-stof - At forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger - At reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur - At diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier - At anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen <p>Religion:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Islams tilblivelse og historiske udvikling • Islams hovedretninger • Monoteisme • Sharia og Sharias kilder • Valfart som overgangsritual • Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid • Religionsfaglige metoder. • Muslimske idealtyper<ul style="list-style-type: none"> - Fundamentalist - Sekularist - Modernist - Traditionalist
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron) / klasseundervisning / synopsisøvelse/ projektarbejdsform/skriftligt arbejde/fremlæggelse/ quizzer

Titel 3	Velfærdsstaten
Indhold	<p>Religion: Fra Grundbog i religion C, red. af Lene Madsen & Sofie Reim, Systeme, 2019. Fakta om kristendom - https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=285 Den historiske Jesus fra Jesus-bevægelse til verdensreligion https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=284 De dominerende kristne retninger https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=287 Den mytiske Kristus evangeliernes fremstilling af Jesus https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=288 Hvad tror kristne på? https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=294 En sociologisk undersøgelse af den kristne praksis - https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=290 Menneskesyn i kristendom https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=293 Kristen etik: Hvad er næstekærlighed og hvem er næsten? https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=292 Biblicistisk etik - Situationsetik</p> <p>Religion i det senmoderne samfund, af bl.a. Lise Ludvigsen, s. 9-32, Systeme, 2007. Religionskritik, fornuftsbaseret etik, nytteetik, pligtetik</p> <p>Lukas evangeliet kap 10, 27-37 Den Barmhjertige Samaritaner Matthæus evangeliet kap 5-7 Bjergprædikenen</p>

Kristendommens Omsorgshistorie, af Charlotte Knagh Vestergaard, religion.dk, 26. april 2007

Folkekirken i tal <https://www.folkekirken.dk/om-folkekirken/folkekirken-i-tal>

Video:

5 Skarpe om kristendommen, tilrettelægger: Simon Andkjær Andersen, dr.dk, (2014)

Hvem var Jesus – debat i Deadline <https://www.youtube.com/watch?v=yFAN5Xtqvws>

Samfundsfag:

Peter Brøndum & Thor Banke Hansen: *Luk samfundet op!* (3. udgave), s.174-198; 205-216. Forlaget Columbus

”Gerda fik hjælp af velfærdsstaten”, Berlingske 6. september 2018

”Sagen om Kongsgården er et eksempel på, hvorfor velfærdsstaten aldrig bliver god og omsorgsfuld”, JP Århus 21. juli 2020

Videoklip fra dokumentaren ”Plejhjemmene bag facaden”: <https://ekstrabledet.dk/nyheder/samfund/her-er-tv2-optagelserne-danmark-ikke-maa-se/8192943>

”Regeringen lover milliarder til frisører, fysioterapeuter, restauranter og hoteller”, Politiken, 18. marts 2020

”Alex Vanopslagh: Velfærdsstaten avler tomhed og håbløshed”, Kristeligt Dagblad 28. oktober 2019

”Regeringen vil tage over 4000 kroner af nyuddannedes dagpenge”, Berlingske 7. september 2021

”Må jeg bo hos dig, når jeg bliver gammel”, kronik af Katrine Dragsbæk Madsen, 15. februar 2016 (synopsis)

Statistik:

- ”Tabel 1: Befolkningen i 2020 og 2030 opdelt på alder”, kilde: statistikbanken.dk, FRDK120
- ”Figur 5: Antal 80-årige og derover 2020-2060”, statistikbanken.dk, FRDK120
- ”De samlede offentlige udgifter omregnet til 1.000 kr. 2019. Kilde: Danmarks Statistik
- ”Tabel 20-3: Den offentlige sektors udgifter fordelt på opgaver”, Samfundsstistik 2019, Forlaget Columbus
- ”Sort arbejde. 2 kv. 2018”, Nyt fra Danmarks Statistik, 201

”Farvelfærd – Folketinget møder virkeligheden”, DR2 18-12-2014

	<p>”Daginstitutioner bag facaden”, TV2 28-05-2019</p> <p>Historie: <i>Lars Andersen</i>, Fokus 3 fra verdenskrig til velfærd, systime, s. 48-68 <i>Knud Ryg Olsen</i>, Grundbog til Danmarks historien, systime https://danmarkshistorien.systime.dk/?id=161 <i>Lotte Schou</i>, Danmark i verden, Columbus, s. 174-179 253-255 <i>Maria Bruun Bundgaard</i>, Samf C – din samfundsfags bog, systime https://samfc.systime.dk/?id=170 <i>Kristian Iversen</i>: Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel, systime https://danmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=273</p> <p>Supplerende materiale: Juni grundloven (i uddrag) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/junigrundloven-1849-og-demokratiet/ Lov om alderdoms understøttelse (i uddrag) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-alderdomsunderstoettelse-1891/ Kristelig folkepartis princip program https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kristeligt-folkepartis-principprogram-1972/ CD's partiprogram 1977 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/centrum-demokraternes-partiprogram-1977/ Fremskridtspartiets første partiprogram https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fremskridtspartiets-foerste-partiprogram-oktober-1973/ Mette frederiksen: Den bedste danske opfindelse er Danmark https://www.information.dk/debat/2016/12/bedste-danske-opfindelse-danmark Mette frederiksen: Den bedste danske opfindelse er Danmark https://www.youtube.com/watch?v=C8teCtrOd0A Kristian Jensen: Danmark er mere end en opfindelse, Mette Frederiksen https://www.berlingske.dk/kommentatorer/kristian-jensen-danmark-er-mere-end-en-opfindelse-mette-frederiksen Erindring om kanslergadeforliget (Kaarsted og Samuelson: Kilder til Danmarks politiske historie 1920-1939, s. 109-111, Gyldendal 1969)</p>
Omfang	Samfundsfag: 22 lektioner á 45 min. ca. 60 sider.
Særlige fokus-punkter	Religion: Kirkekristen Kulturkristen Kirkefremmed

<p>Believing Belonging Næstekærlighed Tro Situationsetik Biblicistisk etik Det positive menneskesyn i kristendommen Det negative menneskesyn i kristendommen Religionskritik – sekulær etik/ nytteetik / pligtetik/ situiden Det traditionelle samfund, det moderne samfund, det senmoderne samfund</p> <p>Samfundsfag Hvad er velfærd? Stat, marked og civilsamfund – de tre aktørers betydning i forhold til velfærd De tre velfærdsmodeller: Den universelle, den korporative (selektive) og den residuale Velfærdsstatens interne udfordringer: Øget forsørgerbyrde (demografi), øget individualisering, forventningspres, omkostningspres. Løsningsmuligheder: Nedskæringsstrategi og udvidelsesstrategi Omfordeling Det økonomiske kredsløb Økonomiske mål Konjunkturer; herunder forståelse for konjunkturerne betydning for samfundet generelt. Økonomisk politik: Især fokus på finanspolitik og strukturpolitik</p> <p>Historie Fattighjælp Værdigt trængende Skøns- og retsprincip Kanslergade forliget Opbyggelsen af velfærdsstaten 60'ernes modkulturer Jordskredsvalg Fattigfirserne Moderne udfordringer for velfærdsstaten Erindringspolitik</p> <p>Faglige mål: At formulere, forklare, undersøge og diskutere enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof At forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger</p>
--

	At undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning / synopsisøvelse/ projektarbejdsform/skriftligt arbejde/frem-læggelse/ quizzet

Titel 4a	Styreformer
Indhold	<p>Ulrik Grubb , Knud Helles, Bente Thomsen: <i>Overblik verdenshistorie i korte træk</i>, Gyldendal , 2005: s. 22-30, 33-34, 36-38, 40-41, 47-50, 60-62, 72-74, 113-115, 117-122, 134-140</p> <p>Carl Johan Bryld, <i>Verden før 1914</i>, Systime (ibog), https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=303 https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=305 https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=383 https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=384 https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=170</p> <p>Knud Ryg mfl. <i>Grundbog til danmarkshistorien</i>, Systime (ibog), https://danmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=121 https://danmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=123 https://danmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=124 https://danmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=125</p> <p>Carl Johan Bryld, <i>Danmark Tider og temaer</i> (ibog), systime s. 505 https://danmark.systeme.dk/?id=505</p> <p>Noter om historiebrug</p> <p>DR, <i>Historien om Danmark afsnit 7 (enevælden og oplysningstiden)</i>, 2017</p> <p>Kritik af det athenske demokrati <i>Gengivet fra: Aksel Damsgaard Madsen, Det athenske Demokrati, 1974, s. 127-129</i></p> <p>Ciceros valgkamp https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/index.php?id=539</p> <p>Erik Klippings håndfæstning http://centerforhistorieformidling.dk/epoker-og-begivenheder-i-danmarkshistorien/erik-klipping-haandfaestning.html</p>

	<p>Saxo om erik ejegods sexual liv https://danmark.systime.dk/index.php?id=280#c323</p> <p>Galileis brev til Kepler https://verdenfoer1914.systime.dk/index.php?id=170&L=0</p> <p>Voltair om tolerance <i>Ulrik Grubb m.fl.: Fokus 1 - Fra antikken til reformationen, Gyldendal 2007. s. 48-49</i></p> <p>Kongeligt flyveblad <i>Fra Harry Haue m.fl.: Fra stamme til folk, s. 213-214, Gyldendal 2000</i></p> <p>Menneskerettigheds erklæringen</p> <p>Hvid mands byrde</p> <p>Tintin i Congo</p> <p>Perikles's gravtale ifølge Thukydid <i>Kilde: Carl Johan Bryld, Verden efter 1914, Systime (ibog) s. 290</i></p>
Omfang	
Særlige fokus-punkter	<p>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hovedlinjer i europæisk historie indtil ca. 1789. - Det antikke Grækenland - Romerriget (samfund, styreform, forvaltning og opløsning) - Tidlig middelalder i Europa - Højmiddelalder i Europa (Klostervæsen, Korstog) - Renæssance (reformation og religionskrige). - Tidlig moderne tid (statsdannelse & Enevælde) - Den franske revolution - Natur, teknologi og produktion, - Centrale kulturmøder i europæisk historie - Kildekritik - Brug og misbrug af historien
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, skriftligt arbejde, gruppearbejde samt fremlæggelse på klassen, peerfeedback

Titel 4b	Samfundsfag: Den nye ulighed (særfagligt forløb)
Indhold	”Kan studerende være ’rigtigt’ fattige?” Information 2. marts 2020 ”Fjendtlig arkitektur: Man siger ’skrub af med jer hjemløse, vi vil ikke have jer her” dr.dk 9. februar 2020

	DR Dokumentar: ”En vej – to verdner” (afsnit 1) 2016 TV2 Dokumentar: ”Vi er de unge hjemløse” (afsnit 1) 2016
Omfang	14 lektioner á 45 min. Ca. 30 sider
Særlige fokus-punkter	Socialisering; herunder primær socialisering, sekundær socialisering og dobbelt socialisering Identitetsdannelse Identitetens fire niveauer: jeg-identitet, personlig identitet, social identitet og kollektiv identitet. Sociale og kulturelle forskelle Forskelle facetter af ulighed; herunder social ulighed, økonomisk ulighed, ulighed mellem etnicitet, ulighed mellem køn og ligestilling Social arv Bourdieu: Social, økonomisk og kulturel kapital samt habitus, felt og symbolsk vold. Fattigdomsbegrebet – relativ og absolut fattigdom Marginalisering og socialt udsatte Axel Honneth: Anerkendelse i den retslige-, private- og solidariske sfære samt usynlighed Kvantitativ og kvalitativ metode Empirisk undersøgelse: Undersøgelse med informationssøgning og dataindsamling om fattigdom og ulighed i Danmark og Herning Kommune. Faglige mål: <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande - formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kerne-stof - forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger - undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/ synopsis øvelse/ projektarbejdsform/skriftligt arbejde/fremlæggelse/ quizzer

Titel 4c	Hinduisme (særfagligt forløb religion)
Indhold	<p>Materialer:</p> <p>Grundbog til religion C, red. Allan Friis Clausen og Søren Korshøj Laursen, Systime, 2021.</p> <p>Fakta om Hinduismen https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=163</p> <p>Vedaerne - forestillingen om de mange guder https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=225</p> <p>Upanishaderne - forestillingen om gud som en kraft https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=226</p> <p>Bhagavad Gita – forestillingen om den personlige og kærlige gud https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=227</p> <p>Puranaerne – forestillingen om de mange guder https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=228</p> <p>Oplev din indre guddommelighed - eksamensøvelse https://grundbogtilreligionc.systime.dk/?id=166</p> <p>Ansigt til ansigt med inderne, Kirsten Egebjerg, Pantheon, 2006. Tekst: Rigveda 10.90 - Hymne til Purusha</p> <p>Video:</p> <p>Gudinden og teenageren, tilrettelægger: Halfdan Muurholm, dr.dk, 2006</p> <p>Puja i Herning Hindutempel, med gennemgang af de to præster, fra religions portalen https://religion.systime.dk/?id=c2285</p>
Omfang	Ca. 11 lektioner Ca. 40 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Kompetencer, læreplanens mål, progression:</p> <ul style="list-style-type: none"> - • Øvelser i tekstlæsning – indefra/udefra - • Indarbejdelse af de relevante faglige termer - • At bibringe en forståelse af Hinduismens udvikling og dens nutidige fremtræden - • Redegøre for grundlæggende sider ved hinduisme, herunder dens liv uden for Indien

	<ul style="list-style-type: none"> - • Redegøre for religiøse fænomener som myte, grundfortælling, ritual, åbenbaring, lære og den måde det påvirker individet - • Anvende elementær religionsfaglig terminologi i en beskrivelse af religionens - Karma - Samsara - Moksha - Brahman (monoteisme) - Polyteisme - Brahma - Shiva - Vishnu - Ganesh - Atman - Yoga - De tre frelsesveje: - Jnana Marga – erkendelsens vej - Karma Marga – handlingens vej - Bhakti Marga – kærlighedens vej - Do ut des - Purusha - Kaster
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, skriftligt arbejde, gruppearbejde samt fremlæggelse på klassen